

UAB „PAREX INVESTICIJŲ VALDYMAS“

PAREX PAPILDOMO SAVANORIŠKO PENSIJŲ KAUPIMO FONDO

2005 metų pirmojo pusmečio finansinės atskaitomybės AIŠKINAMASIS RAŠTAS

I. BENDROJI DALIS

Lietuvos Respublikos Vertybinių popierių komisija 2004 m. spalio mėn. 21 d. pasėdyje patvirtino Parex papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo taisykles .

Valdymo įmonė - UAB „Parex investicijų valdymas“, įregistruota adresu K.Kalinausko 13, Vilniuje, LT-03107.

Fondo dalyvių skaičius 2005 metų birželio 30 d. – 32.

Fondo depozitoriumas – AB Parex bankas, buveinė: K.Kalinausko 13, Vilnius LT – 03107, įmonės kodas -112021619.

II. APSKAITOS POLITIKA

1. Teisės aktai, kuriais vadovaujantis parengta finansinė atskaitomybė

Pensijų kaupimo bendrovė, tvarkydama pensijų fondo buhalterinę apskaitą ir sudarydama finansinę atskaitomybę, vadovaujasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 30 „Dėl Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo įgyvendinimo“, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, bendraisiais apskaitos principais, nustatytais Verslo apskaitos standartuose, ir kitais teisės aktais.

Pensijų kaupimo bendrovė apskaitą tvarko ir šioje finansinėje atskaitomybėje visas sumas pateikia Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta - litais. Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas yra susietas su euru santykiu 3.4528 litai už 1 eurą, o lito kursą kitų valiutų atžvilgiu kasdien nustato Lietuvos Bankas.

Parex papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo 2005 metų pirmojo ketvirčio finansinė atskaitomybė su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu nėra palyginama nes praėjusių metų pirmąjį ketvirtį fondas veiklos nevykdė.

2. Investavimo politika

Valdymo įmonė investuodama Parex papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo siekia didžiausios naudos pensijų fondo dalyviams, laikydamosi taisyklėse ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytų apribojimų.

2. Investavimo politika (tęsinys)

Siekdama padidinti pensijų fondo turto stabilų pelningumą, valdymo įmonė į akcijų rinkas investuoja ne mažiau kaip 25 procentus pensijų fondo turto.

Iki 75 procentų valdymo įmonė gali investuoti į skolos vertybinius popierius, kurių emitentais yra Lietuvos Respublikos ir užsienio vietos savivaldos institucijos, Lietuvos Respublikos ir užsienio bendrovės.

Iki 30 procentų pensijų fondo turto valdymo įmonė gali investuoti į akcijas, kurių emitentais yra Lietuvos Respublikos ir užsienio bendrovės.

Iki 35 procentų pensijų fondo turto valdymo įmonė gali investuoti į kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus ir akcijas.

Iki 50 procentų pensijų fondo turto valdymo įmonė gali investuoti į indėlius Lietuvos Respublikos ir užsienio kredito įstaigose.

Skolos vertybinių popierių terminas nėra ribojamas. Pensijų turtas negali būti investuojamas į nekilnojamąjį turtą, tauriuosius metalus arba į suteikiančius į juos teisę vertybinius popierius ir į išvestines finansines priemones. Detali pensijų fondo investavimo strategija nustatyta pensijų fondo taisyklėse.

3. Finansinės rizikos valdymo politika

3.1. Valiutos kursų svyravimo rizika

Fondo turtas nominuotas litais, tačiau investuojama gali būti įvairia užsienio valiuta. Valdymo įmonė, siekdama išvengti nuostolių dėl valiutos kursų svyravimo neigiamos įtakos, yra numaćiusi naudoti išvestines finansines priemones.

3.2. Palūkanų normos svyravimo rizika

Apdraudžiant palūkanų normos riziką naudojant ateities sandorius, egzistuoja išvestinių finansinio instrumento rinkos kainos svyravimo rizika, priešinga apdraudžiamo aktyvo kainų svyravimui. Siekdama sumažinti šią riziką, Valdymo įmonė stengiasi parinkti ateities sandorius, kuriu trukmė (ang. duration) yra artimiausia apdraudžiamo aktyvo trukmei. Trukmė parodo finansinio instrumento pinigų srauto vidinio svėro laiką iki padengimo.

Kai prognozuojamas skolos vertybinių popierių palūkanų normų kilimas (ir atitinkamai skolos vertybinių popierių kainos mažėjimas), stengiamasi investuoti į trumpesnio termino skolos vertybinius popierius ir atvirksčiai, kai prognozuojamas palūkanų normų kritimas (ir atitinkamai skolos vertybinių popierių kainos didėjimas), stengiamasi investuoti į ilgesnio termino skolos vertybinius popierius, siekiant valdyti palūkanų normos svyravimo riziką bei gerinti investicijų grąžos rezultatus.

3.3. Sandorio šalies rizikos vertinimas

Sandoriai dėl išvestinių finansinių priemonių yra vertinami kaip neturintys sandorio šalies rizikos tuo atveju, jei tomis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis yra prekiaujama reguliuojamose rinkose, atsiskaitymai už juos yra garantuoti ir išvestinių finansinių priemonių pozicijos įvertinamos pagal rinkos kainą.

Išvestinių finansinių priemonių, kuriomis neprekiuojama reguliuojamose rinkose, sandorio šalies rizika yra vertinama atsižvelgiant į tai, kokius didžiausius nuostolius gali patirti kolektyvinio investavimo subjektas, jei kita sandorio šalis nesugebėtų įvykdyti savo įsipareigojimų.

Vertinant sandorio šalies riziką, gali būti atsižvelgiama į finansinio užtikrinimo susitarimą, sudarytą su kita sandorio šalimi. Finansinis užstatas, kuris laikomas sandorio įvykdymui užtikrinti, yra pripažįstamas kaip mažinantis sandorio šalies riziką, jei atitinka visas šias sąlygas:

1. turto vertė nustatoma kiekvieną dieną ir yra didesnė už didžiausius tikėtinus nuostolius;
2. turtas yra nerizikingas (pvz., pinigai, aukšto kredito reitingo vyriausybių vertybiniai popieriai) ir likvidus;
3. turtas saugomas pas saugotoją, nesusijusį su kita sandorio šalimi, ir yra apsaugotas nuo su sandorių šalimis nesusijusio trečio asmens pretenzijų į šį konkretų turtą;
4. teises, kylančias iš finansinio užtikrinimo susitarimo, galima bet kuriuo metu realizuoti.

Kolektyvinio investavimo subjekto investicijų į vieną įmonę ar įmonių grupę (angl. exposure to counterparty risk) suma negali būti didesnė kaip 20 proc. grynujų aktyvų vertės, įskaitant įmonės ar grupės kolektyvinio investavimo subjektui pateiktą finansinį užstatą.

Kolektyvinio investavimo subjektams leidžiama tų išvestinių finansinių priemonių, kuriomis neprekiuojama reguliuojamose rinkose, pozicijas vertinti naudojant tarpusavio užskaitas (angl. netting) konkrečios sandorio šalies atžvilgiu. Užskaita galima, kai Valdymo įmonė yra sudariusi su kita sandorio šalimi sutartį dėl tarpusavio užskaitos, apimančią visus šalių tarpusavio įsipareigojimus, ir sandorio šalies bankroto ar likvidavimo atveju Valdymo įmonė turėtų įgyti reikalavimo teisę arba įsipareigojimą sumokėti grynąjį skirtumą, rinkos kaina įvertinus tarpusavio įsipareigojimus.

3.4. Emitento rizikos vertinimas

Apskaičiuojant LR Kolektyvinio investavimo subjektams nustatytus apribojimus investavimui į vieną emitentą, yra atsižvelgiama ir į turimas išvestinių finansinių priemonių pozicijas. Tokiais atvejais išvestinių finansinių priemonių pozicijos yra konvertuojamos į atitinkamas bazinių finansinių priemonių pozicijas, o jų vertinimui naudojami tie patys metodai, kaip ir atitinkamoms bazinėms finansinėms priemonėms vertinti.

Tais atvejais, kai anksčiau minėti metodai dėl išvestinės finansinės priemonės sudėtingumo ar techninių galimybių nebuvimo negali būti panaudoti, vertinimas atliekamas nustatant didžiausius tikėtinus nuostolius, kuriuos kolektyvinio investavimo subjektas gali patirti dėl sandorio.

Vertinant kolektyvinio investavimo subjekto sandorio šalies riziką ir emitento riziką, privalu sumuoti šias rizikas kiekvieno konkretaus asmens (sandorio šalies ir emitento) atžvilgiu ir ta suma negali būti didesnė kaip 20 proc. grynujų aktyvų vertės.

4. Investicijų apskaita, įvertinimo metodai, investicijų pervertinimo periodiškumas

Skolos vertybiniai popieriai apskaitoje registruojami įsigijimo verte, kiekvieną darbo dieną apskaitant šių investicijų rinkos vertės pokyčius, kad investicijų vertė atspindėtų jų rinkos vertę. Į balansą investicijos įtraukiamos pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos tikrąją (rinkos) vertę.

Investicijų pardavimo pelnas ir nuostolis (realizuotas investicijų pelnas ir nuostolis) pripažįstami tuo laikotarpiu, kada investicijos buvo realizuotos. Investicijų pardavimo pelnu pripažįstamas teigiamas skirtumas tarp įsigijimo ir realizavimo vertės, o pardavimo nuostoliu - neigiamas skirtumas. Grynujų aktyvų pokyčių ataskaitoje investicijų pardavimo pelnas arba nuostolis atvaizduojami kaip teigiamas arba neigiamas skirtumas tarp investicijų pardavimo kainos ir jų įsigijimo vertės ataskaitinio laikotarpio pradžioje. Investicijų, turėtų ataskaitinio laikotarpio pradžioje tikrosios vertės ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir tikrosios vertės ataskaitinio laikotarpio pradžioje skirtumas, taip pat ataskaitinį laikotarpį įsigytų vertybinių popierių ir kitų investicijų tikrosios vertės ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir jų įsigijimo savikainos skirtumas priskiriamas investicijų vertės padidėjimui arba sumažėjimui (nerealizuotam investicijų pelnui arba nuostoliui).

Fondo portfelį sudarančios priemonės yra skirstomos į:

- priemonės, kuriomis reguliariai prekiaujama reguliuojamose rinkose – kai priemonė yra kotiruojama ne rečiau negu vieną kartą per 30 dienų;
- priemonės, kuriomis reguliuojamose rinkose neprekiuojama arba prekiaujama nereguliariai.

Fondo portfelio įvertinimo metodai yra numatyti Valdymo įmonės patvirtintoje Grynųjų aktyvų skaičiavimo tvarkoje.

Investicijos, nominuotos užsienio valiuta, įvertinamos Lietuvos Respublikos valiuta pagal skaičiavimo dienos oficialų Lietuvos Banko nustatomą valiutų kursą.

5. Turto padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai

Fondo turtas kiekvieną darbo dieną įvertinamos tikrąja (rinkos) verte ir susidaręs skirtumas dėl vertės pasikeitimo apskaitomas kaupimo principu kaip turto vertės padidėjimas arba sumažėjimas grynųjų aktyvų pokyčių ataskaitoje.

6. Atskaitymų kaupimo bendrovei ir depozitoriumui taisyklės

Pensijų kaupimo bendrovės atskaitymai iš pensijų fondo turto vertinami kaupimo principu. Maksimalūs atskaitymų iš pensijų fondo turto dydžiai nustatyti LR Vertybinių popierių komisijos patvirtintose pensijų fondo taisyklėse. Pensijų kaupimo bendrovėje taikomi atskaitymų iš pensijų fondo turto dydžiai yra patvirtinti 2004 m. spalio 21 d. bendrovės valdybos nutarimu Nr.V-13.

1. Valdymo mokestis – 0,99 procento per metus dalyvio lėšų vidutinės metinės vertės. Atskaitymas nuo kiekvieno dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vidutinės metinės vertės valdymo įmonei skaičiuojamos kiekvieną darbo dieną, apskaičiuojant tai dienai tenkančią metinės atlyginimo normos dalį. Tai dienai atlyginimo metinės normos dalis apskaičiuojama pagal tos dienos fondo GAV, nustatant keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinama pagal matematinės apvalinimo taisyklės. Jeigu atskaitymo nuo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vidutinės metinės vertės dydis yra nustatytas procentais, jo nuskaitymas iš GAV turi būti atliekamas kiekvieną darbo dieną, GAV mažinant

$$GAV_i \times \left(m \sqrt[1 + \frac{A}{100}]{} - 1 \right) \text{ dydžiu,}$$

kur:

GAV_i – GAV dydis, tenkantis i-ajam pensijų fondo dalyviui;

A – numatytas atskaitymo nuo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vidutinės metinės vertės dydis, išreikštas procentais;

m – darbo dienų skaičius per metus.

2. Atskaitymai nuo įmokų lygus 3 procentai nuo pensijų fondo dalyvio vardu įmokėtų įmokų dydžio. Atskaitymai nuo dalyvio vardu įmokėtų įmokų turi būti atliekami tą pačią dieną, kai buvo pervestos dalyvio įmokos. Atskaitymas nuo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vidutinės metinės vertės yra tiesiogiai apskaičiuojamas iš apskaitos vieneto vertės, o sukauptų apskaitos vienetų skaičius dalyvio sąskaitoje nėra mažinamas.

3. Atskaitymai nuo dalyvio vardu pervedamų piniginių lėšų dydžio už pensijų fondo dalyvio perėjimą iš Pensijų kaupimo bendrovės valdomo pensijų fondo į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą – 5 procentai, jei dalyvis pereina iš vieno valdymo įmonės fondo į kitos valdymo įmonės fondą daugiau kaip vieną kartą per metus.

4. Sėkmės mokestis – 20 procentų nuo investicijų portfelio vertės prieaugio, viršijančio 6 mėnesių VILIBOR palūkanų normą pensijų sąskaitoje apskaitytų lėšų vidutinės metinės vertės dydžio.

5. Atlyginimo depozitoriumui dydis yra numatytas depozitoriumo paslaugų teikimo sutartyje, tačiau jis negali būti didesnis kaip 0,5 procento nuo vidutinės metinės fondo GA vertės. Atlyginimas depozitoriumui kaupiamas kiekvieną darbo dieną ir yra mokamas kas mėnesį.

6. Atlyginimas tarpininkui už tarpininkavimą atliekant operacijas su VP yra ne didesnis kaip 1 procentas nuo sandorio vertės. Konkretūs mokesčių dydžiai yra numatomi tarpininkavimo sutartyje, pasirašytoje tarp valdymo įmonės ir tarpininko. Atlyginimas tarpininkui mokamas vieną kartą per kalendorinį metų mėnesį.

7. Apskaitos vieneto vertės nustatymo taisyklės

Visi fondų vienetai yra priskiriami prie apskaitomų prekybos portfelyje ir skirtų pardavimui finansinių priemonių, ir jų vertė nustatoma remiantis šiais principais:

- Atvirų (open-end) investicinių fondų vienetų vertė nustatoma pagal jų išpirkimo kainą fondo vertės apskaičiavimo dieną;

- Nekotiruojamų uždarų (closed-end) investicinių fondų vienetų vertė yra nustatoma remiantis nustatyta konkreto fondo vieneto verte tą dieną, kai ši informacija yra skelbiama spaudoje, ir ši vertė yra naudojama vertinant fondo aktyvus iki kitos dienos, kai bus skelbiama spaudoje investicinio vieneto vertė.

Pensijų fondo grynujų aktyvų vertė apskaičiuojama ir pensijų fondo apskaitos vieneto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną pagal tos darbo dienos pabaigos duomenis. Vertinant pensijų fondo turta, vertinama kiekviena investicijų portfelio sudėtinė dalis ir susumuojami vertinimo rezultatai.

Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė yra grynoji fondo aktyvų vertė, padalinta iš pensijų fondo vienetų skaičiaus, esančio pensijų fondo vieneto kainos vertinimo dieną. Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė yra nustatoma keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinama pagal matematinės apvalinimo taisykles. Bendra visų pensijų fondo vienetų vertė visada lygi pensijų fondo grynujų aktyvų vertei.

8. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigams priskiriami pinigai Fondo banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentais pripažįstami trumpalaikiai indėliai, iki kurių termino pabaigos liko ne daugiau kaip 3 mėnesiai. Terminuoti indėliai apskaitomi nominalia verte, iki termino pabaigos kaupiant palūkanas tiesiniu būdu.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai, nominuoti užsienio valiuta, įvertinami Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta pagal skaičiavimo dienos oficialų Lietuvos Banko nustatomą valiutų kursą.

9. Pobalansiniai įvykiai

Pobalansinių įvykių susijusių su Fondo veikla neįvyko.

III. AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

1 Pastaba. Investicijų vertės pokytis pagal 2005 m. birželio 30 d. duomenis

Balanso straipsniai	Pokytis					
	praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	įsigyta	parduota (išpirkta)	vertės padidėjimas	vertės sumažėjimas	ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Skolos vertybiniai popieriai t.t		4,111		28		4,139
<i>Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai</i>		3,099		28		3,127
<i>Kiti skolos vertybiniai popieriai</i>		1,012				1,012
Nuosavybės vertybiniai popieriai						0
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos		2,381		10		2,391
Kitos investicijos - Indėliai		4,300		11		4,311
Iš viso	0	10,792	0	48	0	10,840

2 Pastaba. Investicijų struktūra pagal 2005 m. birželio 30 d. duomenis

Turto arba emitento pavadinimas	Valstybės, į kurios vertybinius popierius investuota, pavadinimas	Valiutos, kuria denominuotas turtas, pavadinimas	Nominali vertė (jeigu ji yra)	Metinė palūkanų norma (jeigu ji yra)	Indėlio, investicijos pabaigos terminas (jeigu ji terminuota)	Tikroji vertė	Turto, investicijos lyginamoji dalis (procentais)
Vyriausybės VP	Lietuva	LTL	2800	5.1	2010.02.11	3,127	24.68
SEB Vilniaus bankas	Lietuva	LTL	500	3.1	2008.02.19	506	3.99
NORD/LB Lietuva	Lietuva	LTL	500	3.25	2008.03.17	506	4.00
"Parex Austrumeiropas Sabalansetais fonds"	Latvija	LVL				2,391	18.87
AB Parex bankas	Lietuva	LTL		2.8	2006.05.25	2,006	15.83
AB bankas SNORAS	Lietuva	LTL		3.7	2006.06.12	2,305	18.19
AB Parex bankas	Lietuva	LTL		0.5		1,831	14.45
Iš viso	X	X	X	X	X	12,672	100%

3 Pastaba. Turto struktūra ataskaitinio laikotarpio pabaigoje litais

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose (%)	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje (%)
Pagal investavimo objektus				
Iš viso:				
Pagal sektorius				
Iš viso:				
Pagal valiutas				
Iš viso:				
Pagal geografinę zoną				
Iš viso:				
Pagal kitus kriterijus - turto rūšis				
Skolos vertybiniai popieriai	4139.43	32.67	-	-
Indėliai	4310.56	34.02	-	-
KIS investiciniai vienetai	2390.55	18.87	-	-
P pinigai	1831.12	14.45	-	-
Iš viso:	12671.66	100.00	-	-

Prezidentė

Renata Bagavičienė